

[Ole Donner]

gaard, at vi ikke er misundelige i Fremskridts-partiet, og derfor under vi også fagbevægelsen at gå ud at drikke dyre vine og spise god mad, men jeg tror nu ikke, at det er restaurationsbranchen, der som hovedregel har glæde af dét. Det foregår som regel i de store slotte, som fagbevægelsen ejer, eller i offentlige bygninger i al almindelighed, hvor man ikke behøver at gå hjem, når forretningerne lukker.

Jeg takker skatteministeren for de sidste to tal, og jeg kan se af tallene, at det ikke var en forglemmelse, at de ikke blev nævnt i første omgang.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg må jo så konstatere, at hr. Ole Donner åbenbart bevæger sig mere i fagbevægelsens kredse, end jeg gør, siden han er så bekendt med, hvor det foregår.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 219:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse.

Af indenrigsministeren (Birte Weiss).
(Fremsat 10/3 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Holger Graversen (S):

Denne lovændring lægger op til en yderligere decentralisering på området og forskellige

frikommuneforsøg. Der bliver nu endnu større frihed for kommunerne til at vælge struktur og styreform efter lokale forhold og egne kommunale ønsker.

Der peges i lovforslaget direkte på to nye styreformer: et såkaldt mellemformsstyre og et udvalgsløst styre.

Det er en ny § 65, der omhandler mellemformsstyret. Meningen er, at formændene for de øvrige stående udvalg også skal have plads i økonomiudvalget, og det er efter min mening en ganske god idé, der vil kunne give større sammenhæng, helhedssyn og mulighed for bedre koordinering af opgaverne. Man har haft forsøg i Esbjerg med denne styreform med et godt resultat, og jeg ved, at man i mange andre kommuner også har tilstræbt en sådan model helt uden om frikommuneloven.

I en ny § 65 a omtales det udvalgsløse styre, som nok er bedst egnet, vil jeg tro, til de mange små kommuner. Som betegnelsen siger, sløjfer man her alle stående udvalg, dog undtagen det lovbestemte personsagsudvalg under socialområdet. Det betyder så, at alle afgørelser fremover skal forelægges den samlede kommunalbestyrelse. Jeg forudser nu nok, at man, hvis man vælger denne form, vil gøre mere brug af ad hoc-udvalg, altså midlertidige arbejdsudvalg med en bestemt opgave uden selvstændige beføjelser, men det vil i øvrigt også kunne fungere mere smidigt end med de stående udvalg.

Der er gjort forsøg i Ravnsborg Kommune med en sådan model, efter sigende med et godt resultat. Jeg mener nu ikke, at alt, hvad der fremhæves som gode erfaringer fra Ravnsborg Kommune, er selvfølgelig forbedringer. Jeg er enig i, at det udvalgsløse styre vil give en bredere indflydelse for de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer, men hvis man ikke samtidig uddelegerer langt flere beføjelser til administrationen, spares der samlet ingen tid for de enkelte medlemmer.

Jeg er enig i, at det vil give større åbenhed for borgerne, men det behøver bestemt ikke at give en kortere sagsbehandling; det vil i givet fald afhænge af, at man holder flere månedlige møder i den samlede kommunalbestyrelse. Det vil givetvis også betyde større fælles ansvar og bedre fælles prioritering af de kommunale opgaver, når man opfatter sig selv som kommunalbestyrelsesmedlem i stedet for blot som udvalgsmedlem.

[Holger Graversen]

Ud over de to nævnte muligheder giver § 65 c indenrigsministeren yderligere beføjelser til at godkende eventuelle ansøgninger fra kommuner om andre styreformer. Jeg mener dog nok, det vil blive meget svært at finde på flere muligheder, for vi skal stadig væk huske på, at der fortsat overordnet må være demokratiske styreformer også lokalt.

Ud over de nævnte ting indeholder lovforslaget nogle mindre ændringer, bl.a. hæves kravet om mindsteantallet af medlemmer i en kommunalbestyrelse fra 7 til 9. Der bliver mulighed for, at økonomiudvalget alene tager stilling til omprioriteringer i de enkelte sektorer og hjemmel for industriministeren til at fastsætte gebyrer for brug af kommuners våben og segl.

Af hensyn til kommunalvalget i november giver vi tilsagn om en hurtig sagsbehandling, så ændringen kan træde i kraft den 1. juli 1993, og i øvrigt anbefaler Socialdemokratiet lovforslaget til vedtagelse.

Karen Højte Jensen (KF):

Efter at firkløverregeringen for flere år siden skabte basis for frikommuneforsøg, har vi oplevet en positiv kreativitet i amter og kommuner. Mange forsøgsresultater er allerede fulgt op af konkrete lovændringer. Der er gennemført betydelige ændringer af den politiske og administrative struktur i kommunerne for at opnå en mere effektiv organisation og bedre opgavekoordinering på tværs af sektorer.

Der er fortsat behov for at styrke mulighederne for større fleksibilitet og omstilling og lettere sagsgange. Det er vigtigt, at vi hele tiden skaber maksimale muligheder for, at alle kommuner kan tilrettelægge deres struktur og opgaver i overensstemmelse med lokale hensyn.

Dette forslag er et yderligere skridt i den rigtige retning. Både muligheden for, hvad der kaldes mellemformsstyre, den form, hvor økonomiudvalget består af udvalgsformænd og borgmestre, og muligheden for helt at afskaffe udvalg finder vi fornuftig.

Vi mener også, det er vigtigt, at processen ikke slutter med udløbet af frikommuneperioden dette år, og derfor kan vi tilslutte os forslaget om, at indenrigsministeren for en valgperiode kan godkende forsøg vedrørende styreformen.

Generelt styrker lovforslaget det kommunale selvstyre, og derfor er jeg lidt forundret over, at forslaget indeholder en passus om at hæve mindsteantallet af kommunalbestyrelsesmedlemmer fra 7 til 9. Hvorfor dog nu blande sig i det?

De øvrige temaer i lovforslaget har vi ingen problemer med. Jeg skal ikke gennemgå dem her, men slutte med at sige, at Det Konservative Folkeparti kan støtte lovforslaget.

Lis Noer Holmberg (V):

Dette lovforslag er jo bl.a. opfølgning af frikommuneforsøg. Kommunerne får i den kommende valgperiode mulighed for at vælge den styreform, der passer til netop deres behov og de lokale forhold.

Der er mulighed for at vælge mellemformsstyre, som jo allerede nogle ordførere har været inde på, hvor borgmestrene og udvalgsformændene går sammen i økonomiudvalget og på denne måde styrker økonomiudvalget som det planlæggende og koordinerende organ.

Den styreform har man netop oplevet i Esbjerg, hvor man har kørt med den som et frikommuneforsøg, og man ønsker at køre videre med det i den kommende valgperiode, hvad der så også bliver mulighed for.

Den anden styreform er udvalgsløst styre, hvor sagerne afgøres i byrådsalen. Ravensborg Kommune har siden den 1. januar 1992 gennemført et forsøg med netop den styreform, og jeg går ud fra, at de nu, hvor der bliver mulighed for det, også ønsker at fortsætte.

I lovforslaget ligger der ønsket om en dispensationsordning, således at ministeren kan godkende, at der gældende for en valgperiode fraviges fra styrelseslovens regler om udvalgene og deres opgaver, altså de samme fravigelser, som man giver fra frikommuneloven.

I takt med tendensen til at begrænse antallet af stående udvalg i kommunerne bliver der et større behov for at styrke økonomiudvalget ved at lægge flere opgaver over til dette udvalg, hvilket er ganske naturligt.

Man ønsker at sløjfe § 9, fordi den i og for sig omhandler det samme som § 8, nemlig primærkommunernes beslutning om, hvor og hvornår ordinære møder skal afholdes osv., og vi synes, det er fint, at det kommer ind under samme paragraf.

[Lis Noer Holmberg]

Som loven er nu, står borgmesteren for underskrift af dokumenter vedrørende kommunalt køb og salg af fast ejendom, optagelse af lån, garantiforpligtelser osv., og det gør han sammen med en af kommunalbestyrelsen udpeget person. Her ønsker man med forslaget, at viceborgmesteren får disse beføjelser ved borgmesterens fravær, og det mener vi også i Venstre må være rimeligt.

Kommunevåben og -segl, der er anmeldt for Patentdirektoratet, er forbeholdt de kommunale myndigheder i den pågældende kommune, og med hensyn til gebyrer for registrering er det uændrede beløb. Man ønsker blot i lovforslaget, at der bliver skabt udtrykkelig hjemmel til det.

At man vil ændre mindstekravet til medlemstallet i kommunalbestyrelsen fra det nuværende 7 til 9, ser jeg ikke noget problem i, for der er ingen kommuner, der kun har 7 kommunalbestyrelsesmedlemmer. Der er 1 kommune, der har 9, resten har flere end 9.

Venstre kan tilslutte sig lovforslaget.

Pernille Frahm (SF):

Vi er til gengæld ikke så glade for dette forslag. Vi er nærmest imod det meste af det, for SF er modstander af det udvalgsløse styre og forretningsudvalgsstyret. Det lyder demokratisk, at sagerne bliver behandlet i den samlede kommunalbestyrelse, fordi der så vil være mulighed for et helhedssyn og tid til mere principielle debatter i kommunalbestyrelsen. Men praksis frygter vi vil blive en anden, nemlig den, at man lægger magten i hænderne på borgmestrene og især på embedsværket. At det er tilfældet, kan man se af lovforslagets § 65 a, stk. 2, hvor det bliver præciseret, at borgmesteren overtager økonomiudvalgets kompetence.

Derudover er udvalgsstyre en god ting, da det er med til at sikre, at det er de folkevalgte, der forbereder og gennemarbejder forslagene, inden de bliver vedtaget i kommunalbestyrelsen. Udvalgsstyret er også med til at sikre kommunalbestyrelsen ordentlig sagsindsigt, hvilket er helt nødvendigt, hvis det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem skal have indseende med den kommunale sagsbehandling og kunne fungere som den enkelte borgers advokat.

I øvrigt er udvalgsstyret ingen hindring for et helhedssyn i kommunalbestyrelsen. For det første er der i dag intet til hinder for at have

mere principielle debatter i kommunalbestyrelsen. Jeg er blevet bekendt med, at man flere steder er begyndt at afholde en slags første behandling af forslagene, inden de sendes videre til udvalgene, og det bliver mere og mere almindeligt, at den samlede kommunalbestyrelse afholder budgetseminar i det sene forår.

For det andet mener jeg godt, man kan se på mindre udvalgs- og forvaltningsændringer, hvis man mener, at sektortænkningen er for stor i en given kommune. Mange steder har man haft rimelig succes med oprettelse af børne- og ungdomsforvaltninger i stedet for social-, skole- og kulturforvaltninger. Men det har også vist sig, at dette ikke er nogen universalopløsning, medmindre man får engageret de ansatte, politikerne og klienterne i disse løsninger. Udvalgs- og forvaltningsændringer, som bliver tromlet ned fra oven, skaber bare frustration og blokeringer, især i disse tider, hvor sådanne ændringer ofte bliver kædet sammen med nedskæringer på de kommunale budgetter.

I øvrigt er vi åbne over for, at man fortsætter med frikommuneforsøg også med styrelsesloven, men ikke, hvis det sker på bekostning af de folkevalgtes demokratiske rettigheder.

Med hensyn til forslaget om at ændre mindsteantallet af kommunalbestyrelsesmedlemmer fra 7 til 9 har vi altid ment, at 7 var i underkanten, og vi vil gerne være med til at hæve det antal.

Vi ser også med sympati på det, der er nævnt under nr. 10 i lovforslaget, at valg til formandsposterne i udvalgene sker efter forholdstalsmetoden i forbindelse med konstitueringen.

Det er også en god idé, at man prøver at sikre, at økonomiudvalget får repræsentanter fra alle udvalg, da man i dag har eksempler på dårlige beslutninger i økonomiudvalget, fordi der ikke er repræsentanter fra andre berørte udvalg, og det gælder typisk udvalg som kultur-, teknik- og miljøudvalgene. Til gengæld synes vi, det er en dårlig idé, at det er udvalgsformændene, som en bloc er repræsenteret i udvalget. Det er en udemokratisk form, som devaluerer den samlede kommunalbestyrelse og deler den op i A- og B-medlemmer, og vi frygter, at det typisk vil være mindretalsgrupperne, som kommer til at tilhøre B-medlemsgrupperne.

[Pernille Frahm]

Og så vil jeg gerne foreslå, at folketingsmedlemmerne prøver at gøre det tankeeksperiment, at vi afskaffede udvalgsstrukturen herinde. Jeg kan forestille mig, at det ville blive et kaos for os.

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Jeg kan til dels forstå, at fru Pernille Frahm har nogle betænkeligheder med hensyn til det udvalgsløse styre, men det skal holdes op imod det, at vi også gerne vil give kommunerne større frihed, altså en højere grad af decentralisering. Og jeg vil understrege, at det, SF's ordfører nævnte med forretningsudvalgsstyre, overhovedet ikke er nævnt i lovforslaget.

Hvordan det vil virke i praksis, det, vi nu gennemfører, ved man ikke, men jeg synes nok, man kan frygte, at en stærk borgmester vil få endnu mere at skulle have sagt, eller i givet fald en administration, som vil overtage langt mere. Men man må også have lidt tillid til, at alle de andre kommunalbestyrelsesmedlemmer ikke finder sig i at blive tromlet ned hverken af en borgmester eller af administrationen.

Alt i alt kan vi anbefale lovforslaget. Det er et spørgsmål om en højere grad af decentralisering. Der er ingen, der siger, at vi skal bruge disse ting. Det er bare en mulighed, vi giver kommunerne.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Det er klart, at vi aldrig bliver helt færdige med denne debat om decentralisering, centralisering, selvforvaltning og centrale regler, men det, vi i SF frygter med dette forslag, er, at vi får sat de almindelige kommunalbestyrelsesmedlemmer ned i række B og så får en elitekommunalbestyrelsesgruppe, der kommer til at styre, og det vil vi ikke bidrage til.

Det er rigtigt, at ideen om forretningsudvalgsstyre ikke er med i forslaget, men når man så ved andre dele af forslaget styrker visse udvalgs, f.eks. typisk økonomiudvalgets, beføjelser, ser vi altså nogle tendenser i den retning.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg synes, fru Pernille Frahm skylder os en forklaring på, hvorfor de kommunalbestyrel-

sesmedlemmer, som hun kalder de almindelige – almindelige må vel være i gåseøjne – skulle finde sig i at blive sat ned som en slags B-kommunalbestyrelsesmedlemmer. Er det ikke netop ideen i det, at de i kommunalbestyrelserne selv skal have lov til at træffe en beslutning om, hvordan de vil indrette deres forretningsgange under hensyntagen til kommunens størrelse, dens geografiske struktur og de andre forhold, som den enkelte kommunalbestyrelse vælger at lægge vægt på?

Jeg synes, at SF i dag optræder som et enormt centralistisk og styrende parti over for de muligheder, der med lovgivningen åbnes for den enkelte kommunalbestyrelse til at indrette sig på den mest praktiske måde. Et af de hensyn, vi fra Folketingets side skal sikre, er selvfølgelig, at mindretallene bliver respekteret, og at de også får mulighed for at komme igennem. Det er indbygget i forslaget, det står i bemærkningerne. Jeg synes simpelt hen, at det, vi oplever fra SF nu, er det rene bagstræb.

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg forstår egentlig slet ikke fru Pernille Sams, undskyld, fru Pernille Frahm i denne sag. Det er et spørgsmål om at give kommunalbestyrelserne muligheder, og jeg har ikke lyst til her at give karakter til de enkelte muligheder, der er angivet i lovforslaget. I forhold til SF's ordfører vil jeg gerne sige, at vores synspunkt er, at vi trygt kan overlade til det kommunale selvstyre selv at finde ud af, hvordan de bedst løser de opgaver, de har.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Ja, det er svært med de navne.

Det, der sker, når man fjerner udvalgsstyret, det, der sker, når man fjerner formelle strukturer, er altid, at der træder nogle andre strukturer i stedet. Der træder nogle uformelle strukturer i stedet, og så kan vi have alle mulige gode intentioner om at sikre mindretallene her og dér og alle vegne, men når der ikke er nogen formelle strukturer, der sikrer det, så har vi balladen.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

[Klaus Hækkerup]

Det var netop det, jeg frygtede ved fru Pernille Frahms indlæg: at hun har opfattet det sådan, at man fjerner de formelle strukturer for at lade de uformelle træde i stedet. Det er jo ikke tilfældet. Kommunalbestyrelsen kan inden for lovens rammer godkende nogle andre formelle strukturer, der passer dem, og som bedre imødekommer det lokale behov, men formelle strukturer vedtaget i kommunalbestyrelsen og i visse tilfælde accepteret af indenrigsministeren. Og når de er formelle, er det selvfølgelig, for at kommunens borgere kan vide, hvad de har at rette sig efter, for at der kan være klarhed over, hvordan strukturerne er, og for at borgerne kan vide, hvor de skal henvende sig i kommunalbestyrelserne.

Så jeg vil godt sige, at det dér med, at det hele nu får lov at blive noget pladder, og at de stærke rejser sig og griber magten, er noget, der er fostret i SF's fantasi.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Jeg er sikker på, at hensigten med dette her er god nok, og at der ligger mange gode intentioner bag. Jeg siger bare, at vi får nogle problemer, når vi fjerner de formelle strukturer, og det er, at de uformelle træder i stedet.

Poul Nødgaard (FP):

Det er en meget hyggelig diskussion at høre på, men realiteternes verden er jo, at har man sagt A, må man også sige B, og da Folketinget i sin tid åbnede for mulighederne for at lave frikommuneforsøg, åbnede man i virkeligheden for den verden, hvor kommunerne – og dermed også amtskommunerne – kan gøre tingene på en helt anden måde end hidtil. Kommunerne har desværre, før frikommunerne kom frem, været bundet af meget ensartede landsdækkende regler.

Af frikommunerne har nogle været ganske flittige til at lave forsøg, andre har bestemt været mindre flittige. Måske er det en skam at skulle nævnes ved en lejlighed som denne, men de kommuner, der har søgt frikommunestatus, og som stort set ikke har udnyttet den, burde afgive den frikommunestatus til en anden kommune. Det er en sag, der i realiteten ikke vedrører denne her så forfærdelig meget, men jeg vil alligevel nævne det, når vi nu drøfter frikommuner.

Efter disse konstateringer må jeg sige, at det lovforslag, der er til behandling i dag, er en helt naturlig opfølgning af disse frikommuneforsøg. Og hvad sker der? Der sker det, at når dette lovforslag formentlig bliver vedtaget, kan alle kommunerne frit indrette deres verden, som de vil. Ganske vist har indenrigsministeren mulighed for at se efter, at tingene kommer til at foregå på en regulær og en lovlige måde. Jeg synes, det er fint, at én kommune kan indrette sig på én måde, en anden på en anden måde, alt efter hvordan man synes det er bedst for den enkelte kommune.

Forslaget lægger bl.a. op til, at et økonomiudvalg kan bestå af borgmesteren og udvalgsformændene og eventuelt andre byrådsmedlemmer. Jeg personlig synes ikke, det er et godt forslag – det vil jeg gerne sige åbent og ærligt – men hvis min eller en anden kommune synes, det er godt for dem, kan jeg i decentraliseringens navn ikke se, at nogen skal blande sig i det. Lad dem dog prøve det, og hvis det ikke går, kan man ganske enkelt bede om at få sin status lavet om igen på dette område.

Jeg har også i dag været lidt overrasket over SF's ordfører, for jeg personlig troede virkelig, at SF var et parti, der gerne ville ligge et lille stykke over alle os andre med hensyn til at være decentrale. Jeg kan ikke se, hvorfor man alligevel siger, at den nok ikke går. Lad dog kommunerne frit prøve. Det er selvfølgelig under ansvar over for indenrigsministeren.

Jeg vil gerne sige med hensyn til ansvaret, at jeg går ud fra, at de regler, der følger af denne lov, bliver udformet på en sådan måde, at der ikke hersker tvivl om, at borgernes ve og vel økonomisk set bliver varetaget på en fuldt ud forsvarlig måde. Det er klart, at der ikke må skabes så stor frihed, at der økonomisk set kan være noget i kommunerne, der bliver overladt til tilfældighederne. Det er jeg overhovedet heller ikke bange for skulle ske, men jeg vil bare nævne det for fuldstændighedens skyld.

Med disse ord vil jeg sige, at vi i Fremskridtspartiet ser frem til, at dette lovforslag bliver vedtaget. Normalt roser vi i Fremskridtspartiet ikke Socialdemokratiet, og de roser næsten heller aldrig os, så det kan gå lige op, men jeg vil sige, at jeg synes, det er fint, at denne lov bliver vedtaget nu. Det er de kommunalbestyrelser, der sidder nu, der skal finde ud af, om de fra januar 1994 vil gå ind i noget

[Poul Nødgaard]

af det, som denne lov lægger op til. Nu har man hele sommeren og efteråret til i god tid at finde ud af, hvordan man vil styre kommunen fra den 1. januar 1994, når de nye by- og amtsråd er valgt.

Lad os se at få den lov vedtaget i en fart.

Sonja Albrink (CD):

CD ser med tilfredshed på intentionerne i det lovforslag, vi drøfter lige for øjeblikket. Det er naturligt at give kommunerne større frihed til at indrette og tilpasse den politiske ledelse og struktur i overensstemmelse med lokale ønsker og behov. Landets kommuner er vidt forskellige, hvorfor behovene varierer meget mellem kommuner og kommunalbestyrelser af forskellig størrelse. Dette bevirker, at rammerne om det kommunale selvstyre også skal give mulighed for en høj grad af fleksibilitet, herunder alternative styreformer.

CD ser positivt på indførelsen af de nye styreformer. Økonomiudvalgsstyret, det såkaldte mellemformsstyre, mener CD i visse kommuner vil være et godt alternativ til den traditionelle styreform. Det udvalgsløse styre ser CD ingen problemer i. Det vil fortrinsvis gavne de små kommunalbestyrelser, der ellers slås med et meget tungt udvalgsapparat.

CD ser frem til en positiv behandling af lovforslaget her i Tinget, så vores kolleger i de kommunale råd har mulighed for at indrette deres lokale styreformer, som de ønsker.

Vibeke Grønæk (RV):

Jeg vil gerne indledningsvis sige til hr. Poul Nødgaard, at det ikke kun er Socialdemokratiets, men regeringens forslag, der er fremsat her, for ligesom at få det på plads.

Det foreliggende lovforslag vedrørende kommunernes styrelse er en opfølgning af frikommuneforsøget, og Det Radikale Venstre vil gerne benytte lejligheden til at rose kommunerne og amterne for de mange gode initiativer og forsøg, man har set afviklet i forsøgsperioden indtil nu. Det er helt i tråd med radikal tankegang, at man sætter forsøg i gang, som senere kan udmøntes i noget permanent, hvis forsøgene viser sig at være gode og gavnlige.

Med dette lovforslag åbner man for kommunalbestyrelsesstrukturen i alle kommuner, og der gives mulighed for at vælge imellem flere forskellige strukturer. Man kan beholde den

nuværende styreform, hvis det er den, man synes er bedst, eller man kan vælge mellemformsstyret, som har fået en del kritik fra SF's side. Det kan godt være, det ser lidt skrap ud, men vi mener, at den form giver sammenhæng i den økonomiske og politiske ledelse og også skaber et fælles ansvar, men det er helt op til kommunerne selv at bestemme, hvilken styreform de vil have.

Vi er også meget tilfredse med, at vi som et mindre parti har fået sat mindstekravet til medlemstallet op fra 7 til 9, hvis man vælger den udvalgsløse struktur. Det er helt fint, og vi ville synes, det var flot, hvis det også gjaldt generelt.

Det er meget op til de lokale forhold, hvilken styreform man vælger. En styreform passer bedst i en storby, en anden i en landkommune. Nu får alle kommunerne lejlighed til at drøfte, hvilken styreform de finder bedst i deres kommune, inden de går til valg til efteråret.

Det Radikale Venstre håber, at kommunalbestyrelserne tænker sig meget godt og grundigt om, når de skal til at ændre styreform. Det siger jeg, fordi jeg er bekymret for, at man i flere kommuner i effektivitetens og økonomiens hellige navn vil nedskære medlemstallet i kommunalbestyrelserne. Der er allerede debat om dette i mange kommuner, og hvis man gør det, vil man virkelig se blokpolitik i dansk kommunalpolitik, og det er ikke i overensstemmelse med vores demokratiske traditioner.

Til sidst vil jeg sige, at vi selvfølgelig anbefaler lovforslaget og går til behandling i udvalget.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg vil gerne takke ordførerne for en meget velvillig modtagelse af forslaget. På baggrund af det skulle der være god mulighed for, at vi kan få det vedtaget i god tid inden sommerferien, sådan at man i amter og kommuner forud for den forhåbentlig meget intensive debat, der kommer om kommuners anliggender i det hele taget forud for valgene til de kommunale råd, også kan få den fornødne tid til at tage stilling til, om man vil benytte de nye muligheder.

Jeg vil ikke forsøge at gætte på, hvor mange kommuner der vil benytte sig af de nye muligheder, men der er næppe tvivl om, at der vil være nogle, måske mange, som fortsætter med

[Indenrigsministeren]

det, vi kan kalde den traditionelle måde at gøre det på, og jeg synes, det er helt fint, at man nu også formaliserer den kendsgerning, at man nogle steder gerne har villet indrette sig anderledes, sådan som man gjorde det allerede under frikommuneforsøgene.

Enkelte ordførere har nævnt forretningsudvalgsstyre, og til det vil jeg godt sige, at lovforslaget her ikke principielt udelukker, at der kan stilles forslag om det, og at det vil blive behandlet. Men jeg synes, det er nødvendigt samtidig at understrege, at forretningsudvalgsstyre er kendetegnet ved, at der vil ske en betydelig magtkoncentration, og at regeringen selv sagt er imod den form for effektivitet, der kan opnås på bekostning af mindretals adgang til indflydelse og information.

Det vil sige, at for at nye styreformer, herunder også forretningsudvalgsstyre, kan godkendes – og det kan jeg sige så meget desto mere, som det er mig, der skal gøre det – skal de være karakteriseret ved, at der tages vidtstrakt hensyn til mindretallene. Det er det kriterium, der vil blive lagt til grund, og ved den foruddiskontering er det måske også meget godt, at man ved, hvordan rammerne vil være.

Jeg skal i den forbindelse også lige nævne, at godkendelser af det, vi kan kalde alternative former, kun kommer til at gælde for en valgperiode, sådan som flere af ordførerne har været inde på det, og dermed er der yderligere en mulighed for at påse, at mindretal ved utraditionelle styreformer får den fornødne indflydelse.

Jeg vil godt nævne en ting, som ikke har været nævnt af ordførerne i dag, men som har spillet en vis rolle i andres debat om lovforslaget, og det er spørgsmålet om, hvad vederlagene vil være i forbindelse med eventuelt afvigende styreformer.

Man har stillet spørgsmålet: Hvordan vil man kunne fastholde de nuværende former for vederlag, hvis man vælger f.eks. mellemformsstyre eller et helt udvalgsløst styre – eller helt andre ideer, dem, som kommer ind under den del af det, som skal godkendes af Indenrigsministeriet? Til det vil jeg godt sige, at udgangspunktet helt klart er, at det er de gældende regler for vederlag, der skal følges, og at der ikke på nuværende tidspunkt er lagt op til, at der skal ske ændringer på det område. I øvrigt er det også umuligt at vurdere, hvorvidt der bliver behov for justeringer på det felt.

Så var der et spørgsmål om, hvorfor man overhovedet skal ændre på mindstekravet til antallet af kommunalbestyrelsesmedlemmer. Jeg vil godt sige, at det, at man sætter tallet op fra 7 til 9, ikke ude i det virkelige liv vil betyde nogen ændring, for der er ikke nogen, der har færre. Når det alligevel præciseres her, er det igen ud fra grundtanken om at give en så god mindretalsindflydelse som muligt, og derfor er denne ændring kommet med.

SF's ordfører var bekymret over det udvalgsløse styre, og jeg vil godt medgive så langt, at hvis man alene ser på det ud fra skrivebordsteorier, kan det måske nok se lidt betænkeligt ud, men det er nu engang ikke det, man skal vurdere et lovforslag som dette på. Vi skal vurdere det på, hvordan det fungerer i praksis ude i den yderste kartoffelrække, og dér, hvor man har forsøgt det, er det ikke gået sådan, som fru Pernille Frahm har frygtet. Derfor synes jeg, det er helt rimeligt, at man også giver denne variant af det kommunale selvstyre mulighed for at få nogle mere fastsatte regler, som der er lagt op til det her. Jeg tror ikke, at der i praksis vil være belæg for den bekymring, som fru Pernille Frahm lægger op til.

Endelig vil jeg godt sige, at der med hensyn til dette her først og fremmest kan være en konstatering af – og det var jeg glad for at opleve bredt partierne imellem – at selv i et lille land som Danmark er der nu engang forskelle. Det er vel også en af de ting, der gør det så charmerende at have med kommunalpolitik at gøre, at selv i et så homogent land som vores ønsker man at indrette sig lidt forskelligt. Man ønsker at leve op til det, der er de lokale forskelligheder, og det er lige præcis det, der er hensigten både med grundtanken om frikommuneforsøgene i sin tid og med det, der er opfølgningen, når det gælder kommunernes egen hverdag.

Jeg håber, vi kan få et hurtigt og positivt udvalgsarbejde.

Formanden:

Jeg vil gerne sige til orientering, at i Folketingstidende, i Folketingets forhandlinger, vil det komme til at fremgå, at SF's ordfører hedder fru Pernille Frahm. Det vil det, uanset hvor mange fejltagelser der gøres undervejs i forhandlingen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 220:

Forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme og lov om udskrivning af skat til amtskommunen. (Den amtskommunale grundskyldpromille).

Af indenrigsministeren (Birte Weiss).
(Fremsat 10/3 93).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 11 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 211:

Forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme, lov om udskrivning af skat til amtskommunen og lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Ophævelse af grundskyld for erhvervsjendomme og fastsættelse af den kommunale og amtskommunale grundskyldpromille).

Af Svend Erik Hovmand (V) og Karen Højte Jensen (KF) m.fl.
(Fremsat 25/2 93).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

De forslag, vi har til behandling her i dag, er fremsat dels af regeringen, dels af Venstre og De Konservative i fællesskab. De to forslag har det tilfælles, at de begge indeholder regler om den amtskommunale grundskyldpromille,

men dog ikke de samme regler. Derudover indeholder forslaget fra Venstre og De Konservative også regler om den kommunale grundskyldpromille og om ophævelse af grundskyld for erhvervsjendomme.

Men det stof, som er fælles for de to lovforslag, er som sagt den amtskommunale grundskyldpromille. Ifølge den kommunale ejendomsskattelev skal alle amtskommuner udskrive grundskylden med 10 promille for årene 1991-93. Der er altså under alle omstændigheder behov for stillingtagen til, hvor stor promillen skal være fra og med 1994.

Her har regeringen foreslået, at man som hidtil fastsætter grundskyldpromillen til 10, altså at man fortsætter med ordningen, som den er. Denne sats svarer i øvrigt til, hvad der har været gældende siden 1985.

Regeringens forslag har virkning fra og med 1994, og der er ikke på forhånd lagt nogen tidsbegrænsning ind. I den forbindelse vil jeg gerne sige, at jeg mener, det er vigtigt, at vi ikke sætter nogen faste grænser for, hvornår et forslag af denne karakter skal tages op til revision. Det er mest praktisk, at vi gør det som foreslået af regeringen. Det forekommer mig mere smidigt, at man tager spørgsmålet op, når der politisk findes at være grund til det, frem for at det skal ske pr. automatik. På det punkt er der i øvrigt heller ikke nogen forskel på regeringens forslag og forslaget fra Venstre og De Konservative.

Med hensyn til størrelsen af promillen har Venstre og De Konservative derimod foreslået, at man udformer reglerne sådan, at det enkelte amtsråd selv fastsætter grundskyldpromillen som led i den årlige budgetvedtagelse, dog sådan, at der skal gælde en overgrænse på 10.

Når regeringen selv har fremsat et forslag om den amtskommunale grundskyldpromille, kan det vel ikke rigtig komme bag på nogen, at vi ikke kan støtte forslaget fra Venstre og De Konservative.

Derudover vil jeg gerne sige, at vi fra regeringens side finder det rimeligt, at de amtskommunale udgifter i et vist omfang dækkes gennem udskrivning af ejendomsskat. Vi kan altså heller ikke acceptere, at forslaget fra Venstre og De Konservative åbner for, at det enkelte amtsråd kan beslutte, at der slet ikke skal udskrives grundskyld inden for amtskommunens område.